

Onni Rautiainen

ASPAN TUETUN ASUMISEN ASIAKKAIDEN OSALLISTAMINEN JA KUULLUKSI TULEMINEN

Opinnäytetyö

Sosionomi (AMK)

Sosiaalialan koulutusohjelma

2022

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Onni Rautiainen
Työn nimi	Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden osallistaminen ja kuulluksi tuleminen
Toimeksiantaja	Aspa Palvelut Oy
Vuosi	2022
Sivut	25 sivua, liitteitä 7 sivua
Työn ohjaaja(t)	Merja Nurmi

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden osallisuutta ja kuulluksi tulemistä tuetun asumisen asiakkaiden tuntemana palvelua suunniteltaessa sekä sosiaalisen tuen tarvetta kodin ulkopuolella. Opinnäytetyön tarkoitus oli tuottaa tietoa Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen kehittämiseen antaa kehitysideoita tuetun asumisen työntekijöille osallistamisesta ja kuulluksi tulemisesta ja sosiaalisen tuen tarpeesta kodin ulkopuolella.

Tutkimusaineisto kerättiin Webropol-kyselyn avulla Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkailta Suomessa. Kysely koostui suljetuista kysymyksistä ja avoimesta kysymyksestä. Aineisto analysoitiin kvantitatiivisesti. Kyselyyn vastaaminen oli opinnäytetyön kannalta tärkeää, jotta aineisto pystyttiin kvantitatiivisesti analysoimaan.

Kyselyyn vastasi seitsemän henkilöä. Tutkimuksesta selviää, että osallistaminen palvelua suunniteltaessa on merkittävää. Tutkimuksesta selviää, että tavoitteita suunniteltaessa Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat tuntevat, että saavat äänensä kuuluviin. Tutkimuksesta selviää, että Aspa Palvelut Oy:n asiakkaiden kokema sosiaalinen tuki on tarpeellista ja merkittävää.

Asiasanat: osallistaminen, osallisuus, sosiaalinen tuki, tuettu asuminen

Degree title	Bachelor of Social Services
Author (authors)	Onni Rautiainen
Thesis title	Aspa Palvelut Oy residential care customers involvement and their right to be heard
Commissioned by	Aspa Palvelut Oy
Time	2022
Pages	25 pages, 7 pages of appendices
Supervisor	Merja Nurmi

ABSTRACT

The objective of the thesis was to study Aspa Palvelut Oy's residential care customers involvement in planning their care and need of social support. The objective of the thesis was to get more information in Aspa Palvelut Oy's residential care customers involvement and participation in planning of their care and goals of said care and need of social support outside their residence. Objective of the thesis was to produce more information for development in Aspa Palvelut Oy residential care workers on participation, involvement, and the need of social support outside of the customers residence.

The study aimed to find out Aspa Palvelut Oy's residential care customers feeling of involvement in planning their care. The study aimed to find out if residential care customers participated in planning their care and goals. Research material was collected by poll in Webropol-tool from the Aspa Palvelut Oy's residential care customers across Finland. Research material was analysed quantitatively. The answers to the poll were crucial to the study for it to be analysed quantitatively.

Seven people answered the poll. According to the study participation and involvement of customers when planning for the care was significant. According to the study, when planning goals of their care Aspa Palvelut Oy's residential care customers are feeling that they get their voices heard. According to the study the social support that Aspa Palvelut Oy's residential care customers was needed and significant.

Keywords: involvement, participation, social support, residential care,

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	4
2	KÄSITTEET	5
2.1	Osallistaminen ja osallistuminen käsitteenä	5
2.2	Osallisuus käsitteenä.....	5
2.3	Sosiaalinen tuki käsitteenä	7
3	TUETTU ASUMINEN ASPA PALVELUT OY.....	8
3.1	Asumisen tukimuodot	8
3.2	Aspa Palvelut Oy:n asumisen palvelut.....	9
3.3	Aspa Palvelut Oy:n tuettu asuminen.....	10
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	11
4.1	Tavoite ja tarkoitus.....	11
4.2	Tutkimuksen toteutus.....	11
4.3	Tutkimuksen analysointi	12
5	TUTKIMUKSEN TULOSTEN ESITTELY JA ANALYSOINTI	12
5.1	Vastaajien esitiedot.....	12
5.2	Palvelun suunnittelu.....	13
5.3	Tavoitteet.....	16
5.4	Kodin ulkopuolinen tuki.....	18
6	TULOSTEN YHTEENVETO	19
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	20
8	POHDINTA.....	23
	LÄHTEET.....	25

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuskysely

Liite 2. Saatekirje

1 JOHDANTO

Tuetussa asumisessa on tärkeää, että asiakas tulee kuulluksi häntä koskevilla asioilla palvelun alusta alkaen. Tärkeää on myös asiakkaan tavoitteita suunniteltaessa, että ne eivät ole liian vaikeita tavoittaa mutta kuitenkin asiakkaan halun ja toiveiden mukaisia. Tämän asian kanssa tasapainotellaan, kun ammattimaisuus mitataan ammattikunnassamme, eli hyvin usein on ammattilaisen näkemys vastaan asiakkaan näkemys asiasta. Osallisuus omaan elämään on asia, joka lisää hyvinvointia ja elämänhallintaa.

Opinnäytetyön aiheen valinta lähti omasta mielenkiinnostani asiakkaiden osallisuuteen ja osallistamiseen sekä halusta tutkia Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden omia tuntemuksia tärkeään aiheeseen. Itse olen työskennellyt Aspa Palvelut Oy:llä, jolloin asiakkaiden osallistaminen ja osallisuus on ollut tärkeä työn viitekehys osana henkilökuntaa. Tärkeää on myös tuottaa lisätyökaljua Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen henkilökunnalle, jolla osallisuutta ja osallistamista lisätään.

Opinnäytetyöni käsittelee Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen osallistumista ja kuulluksi tulemistä tuetun asumisen asiakkaana. Opinnäytetyöni kyselytutkimukseen osallistujat ovat Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat ympäri Suomea. Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden osallistumista ja kuulluksi tulemistä palvelua suunniteltaessa sekä toteuttaessa. Tavoitteena on myös selvittää, minkälaista sosiaalista tukea Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat kaipaavat kodin ulkopuolella. Tutkimukseni tarkoitus on mahdollisesti tuottaa lisätietoa ammattilaisille, jotta he pystyvät tekemään työnsä tehokkaammin ja kokonaisvaltaisemmin.

Aloitin aiheen käsittelyn eri käsitteiden avaamisella (luku 2), jonka jälkeen kerron tutkimuksen toteuttamisesta ja käytetyistä menetelmistä (luku 4). Opinnäytetyön lopussa (luku 5) kerron tutkimuskyselystäni ja sen tuloksista. Analysoin tuloksia tutkimuskysymysten mukaisesti.

2 KÄSITTEET

2.1 Osallistaminen ja osallistuminen käsitteenä

Osallistaminen on tarkoittaa ulkopuolisen tahon, kuten hallinnon tai päätöksentekijöiden aktiivista pyrkimystä saada yksilö osallistumaan. Osallistuminen taas tarkoittaa yksilöiden yhteisöllistä vuorovaikutusta pyrkimyksenään tuoda julki yhteisölle tärkeitä asioita ja päästä vaikuttamaan niihin. Osallistumista ja osallisuutta käytetään joskus toistensa synonyymeinä, sillä käsitteiden vaikeaselkoisuus johtuu osin siitä, että osallisuudelle ei ole selkeää yhtä vastinetta tieteen valtakielillä. Esimerkiksi englannin kielen *participation* voidaan kääntää sekä osallistumiseksi että osallisuudeksi. (Nieminen 2019, 8.)

Osallistamisen voi luokitella viiteen eri kategoriaan sosiaalityössä: tiedon antamiseen, konsultointiin, osallistumiseen, asiakkaiden veto-oikeuteen ja asiakkaiden valtaan. Myös tärkeässä asemassa on vallan siirtäminen työntekijöiltä asiakkaille itselleen, jolloin osallisuus tarkoittaa laajempia vaikutusmahdollisuuksia ja asiakkaiden itsensä valtaistumista. Toisessa osallistamisen mallissa osallisuus rakentuu koulutuksesta, palautteesta, konsultoinnista ja yhteisestä suunnittelusta. Näiden periaatteiden mukaan voidaan päästä ratkaisuun, johon yksilö on ollut osallisena. (Kokkonen 2020, 15–17.)

Osallistumisessa yksilö nähdään aktiivisena osallistujana, joka haluaa ja saa toimia vaikuttajana oman elämän päätöksissä (Rahikkala 2018, 10). Yksilön osallistuminen asioidensa sekä muiden toimijoiden päätöksentekoon luo mahdollisuuden palveluinnovointiin (Rahikkala 2018, 21).

2.2 Osallisuus käsitteenä

Osallisuudella tarkoitetaan kuulumisen sekä mukana olon tunnetta. Yksilö kokee olevansa osallinen omassa elämässään ja yhteisössään, kun hän vaikuttaa ja osallistuu oman elämänsä päätöksentekoon. Osallisuus on yksi hyvän elämän perusedellytyksistä. Osallisuus on vahvasti yksilön kokemaa ja jaettavaa. Osallisuudessa on kysymys identiteettiin ulottuvasta kokemuksesta sekä tunteesta olla jäsenenä yhteisössä ja mahdollisuudesta olla mukana

yhteisöllisissä prosesseissa. Osallisuus on sitoutumisesta nousevaa vaikuttamista omien asioiden kulkuun ja vastuun ottamista niiden seurauksista. Osallisuuden lähtökohtana voidaan pitää yhteisen tietotaidon jakamista osapuolten kesken. (Harju 2013.)

Osallisuus käsitteenä usein mielletään samaksi kuin käsitteet osallistuminen ja osallistaminen, vaikka käsitteillä on erilaiset merkitykset. Osallistumisella tarkoitetaan aktiivista vaikuttamista yhteisiin asioihin, kuten esimerkiksi äänestämiseen ja muihin kansalaistoimintoihin. Termien yhteinen piirre on vaikutusmahdollisuus omaan elämään. Osallistuminen ei kuitenkaan takaa vaikuttamista, vaan osallistumisen pitää aina edellyttää, että sillä on vaikutusta asiakkaan omaan palveluprosessiin. (Nygård 2020, 8–9.) Tässä tutkimuksessa käsitteellä viitataan osallistumiseen asiakkaiden omaan palveluprosessiin.

Osallisuuden viitekehys on koottu yhdistelmä erilaisista sosiaali-, terveys- ja käyttäytymisteorioista, koska tarvitaan useampaa teoriaa selittämään yksilön toimintaa. Näistä kukin selittää omalta osin ja päällekkäisistä yhtymäkohdistaan, miten hyvää elämää eletään. Osallisuutta edistetään yksilön elämässä mahdollistaen kohtuullinen toimeentulo, tarpeisiin vastaavia palveluiden tuottaminen sekä tilaisuudet luoda yhteyksiä toisiin ihmisiin. Lisäksi on tärkeää edistää ihmisen yksilöllisyyttä, lisätä elämän ennakoitavuutta ja hallittavuutta sekä edistää ympäristön ymmärrettävyyttä. (Isola ym. 2017, 9–25.)

Usein kansalaiset, jotka ovat heikoimmassa asemassa, ovat myös heikoilla valintojen edessä sekä vapauksissa, ja heidän vaikuttamismahdollisuutensa ovat heikkoja. Kuitenkin pienetkin mahdollisuudet ja kokemukset kuulluksi tulemisesta ja osallistumisesta vahvistavat yksilön kokemusta täysivaltaisesta kansalaisuudesta ja siten vahvistavat elämänhallintaa. Osallistumisesta ja osallistamisesta on monenlaisia hyötyjä, sillä se voi ehkäistä syrjäytymistä omaa elämää koskevasta päätöksenteosta tai lisätä elämänhallinnan taitoja. Yksilö saa erilaisia kokemuksia sen mukaan, millaisia rooleja hänelle tarjotaan. Onko yksilö vain toimenpiteiden kohde, palvelun käyttäjä vai vaikuttamiseen oikeutettu asiakas? Yksilö osallistuessaan olettaa siitä seuraavan jotain hyvää: joko palveluiden yleistä demokratisoitumista,

yksittäisten palveluiden paranemista tai paremmin kuulluksi tulemista omassa palveluprosessissaan. Näin ei aina tapahdu, vaan erilaiset osallistumistavat voivat olla uusia hallinnan välineitä, joilla yksilön osallistumista rajoitetaan haluttuun suuntaan. (Nieminen 2019, 16–17.)

2.3 Sosiaalinen tuki käsitteenä

1970-luvulla ajateltiin, että sosiaalinen tuki on ei-ammattilaisten antamaa tukea, esimerkiksi perheenjäsenten välillä tapahtuvaa tuen antamista. 1980-luvulla tehdyissä tutkimuksissa käsitteellä tarkoitettiin konkreettisella tavalla ihmisten välisiä suhteita sekä vuorovaikutustilanteita. 1990-luvulla käsite muuttui abstraktimpaan muotoon ja käsitettä tarkasteltiin odotusten, oletusten ja tuen laadun kautta. (Ketola 2019, 19–20.)

Sosiaalisessa tuessa on monia jaottelua. Thomas A. Wills ja Ori Shinar ovat jaotelleet sosiaalisen tuen kolmeen ulottuvuuteen, jotka ovat emotionaalinen, aineellinen sekä tiedollinen. Kaksi muuta sosiaalisen tuen muotoa ovat kumppanuuteen perustuva tuki sekä vahvistaminen. (Ketola 2019, 24.)

Emotionaalisessa tuessa pyritään vakuuttamaan toiselle ihmiselle, että hän on arvokas, ja emotionaalisessa tuessa olennaista on luottamus sekä kiintymys sekä tilan antaminen huolenaiheista keskustelemiselle. Aineellinen tuki tarkoittaa konkreettista tukea, johon sisältyy rahallinen tuki tai avun tarjoaminen esimerkiksi kotitöissä. Aineellisen tuen tarkoitus on ratkaista käytännön ongelmia. Tiedolliseen tukeen sisältyy neuvojen ja ohjauksen antaminen. Tiedollisen tuen tarkoitus on, että ihminen saa suuren määrän hyödyllistä tietoa ja neuvoja omaan tilanteeseensa, jotta pystyy itse hakeutumaan tarvitsemiensa palveluiden piiriin. (Ketola 2019, 25.)

Kumppanuuteen perustuva tuki koostuu kuuluvuuden tunteesta sekä sosiaalisista kanssakäymisistä muiden ihmisten kanssa. Tässä ihminen voi olla toiselle tukena osallistumalla erilaisiin tapahtumiin tai toimintoihin, esimerkiksi urheilutapahtumaan osallistuminen yhdessä. Kumppanuuteen perustuvassa tuessa ihminen saa muuta ajateltavaa ja pääsee ottamaan etäisyyttä ongelmiinsa ja tätä kautta oivaltamaan jotain uutta. Vahvistamisella tarkoitetaan torjua ihmisen käsitystä itsestään muista poikkeavana, ja siinä

vertaillaan yksilön omaa tilannetta toisten yksilöiden samankaltaisiin tilanteisiin. Vahvistamisella pyritään lisäämään kaikenlaisten tunteiden hyväksyntää itsessään. Myös vahvistamiseen liitetään palautteen anto ja sosiaalinen vertailu. (Ketola 2019, 25.)

Aina kaikki eivät halua ottaa vastaan sosiaalista tukea, mihin on monia eri syitä. Ihminen ei halua ottaa vastaan sosiaalista tukea julkisilta toimijoilta, kuten esimerkiksi sosiaalihuollolta, vaan mielummin ihminen ottaa vastaan sosiaalisen tuen yksityiseltä taholta, kuten esimerkiksi läheisiltä. Ihminen ei myöskään ota sosiaalista tukea sellaisilta henkilöiltä, joista hän ei pidä. Lähtökohtaisesti tukea ihminen ottaa vastaan pitämiltään henkilöiltä. Ei-toivottu sosiaalinen tuki ei ole yhtä tehokasta kuin toivottu sosiaalinen tuki. Ei-toivottu sosiaalinen tuki voi jopa vaikuttaa negatiivisesti ihmiseen. (Kylmänen 2014, 12.)

3 TUETTU ASUMINEN ASPA PALVELUT OY

3.1 Asumisen tukimuodot

Tuettu asuminen tarkoittaa itsenäisen asumisen muotoa, eli asiakas asuu itsenäisesti yksityisasunnossaan tai asiakkaan kunnan järjestämässä tukiasunnossa, jossa asuminen ja kuntouttavat palvelut muodostavat palvelukokonaisuuden. Tuetussa asumisessa asiakas tarvitsee tukea ja ohjausta pystyäkseen asumaan itsenäisesti kotona tai tukiasunnossa. Tuettu asuminen on säännöllistä kuntoutumiseen perustuvaa yksilöllisen asumista, jossa harjoitellaan hallitsemaan oireita kuntoutuksen avulla. Ammattihenkilöt ovat tuetussa asumisessa asiakkaan yhteistyökumppaneita, ja siinä on tavoite tukea, motivoida, ohjata ja rohkaista. (Kilkku & Saarinen. 2016, 44–45.)

Tuettua asumista tuotetaan henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäisessä asumisessa tai itsenäiseen asumiseen siirtyessään. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista ohjauksella sekä sosiaalipalveluilla. (Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301 21, §.)

Palveluasumista tuotetaan henkilöille, jotka tarvitsevat palveluun soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisessa asutaan palveluasunnossa, jossa tuetaan asumisessa sekä tuotetaan asiakkaan

tarpeiden mukaisesti hoitoa ja huolenpitoa, toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää palvelua. Tähän sisältyy ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä ne toimet, jotka edistävät osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä. (Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301 21, §.)

Tehostettua asumista tuotetaan henkilöille, jotka tarvitsevat hoitoa ja huolenpitoa ympäri vuorokauden. Tehostetussa palveluasumisessa palvelu järjestetään asiakkaan tarpeen mukaan ympäri vuorokauden. (Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301 21, §.)

3.2 Aspa Palvelut Oy:n asumisen palvelut

Aspa Palvelut Oy tarjoaa vuokra-asuntoja sekä yksilöllisiä asumisen palveluita. Aspa Palvelut Oy tuottaa palveluja mielenterveyskuntoutujille sekä eri tavoin vammaisille ihmisille. Aspa Palvelut Oy tarjoaa yksilöllisiä ratkaisuja itsenäisen elämän tueksi. Yritys tarjoaa asiakkailleen kodin yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Aspa Palvelut Oy:n tarjoama tuki voi olla auttamista jokapäiväisissä toiminnoissa, asioiden hoidossa tai kodin ulkopuolisten verkostojen ylläpitämisessä. Heidän palvelunsa joustavat tarpeiden mukaisesti ympärivuorokautisesta tuesta viikoittaisiin kotikäynteihin. Aspa Palvelut Oy:llä on 1335 asiakasta asumispalveluissa ympäri Suomea. Asumispalveluita tarjoavia yksiköitä on noin 40:llä eri paikkakunnalla. (Tuettu asuminen. s.a.)

Palveluasuminen on Aspa Palvelut Oy:n yksi asumisen palveluita, joita yritys tuottaa. Palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat tukea useita kertoja päivässä, jokaisena viikonpäivänä. Henkilökunta on paikalla aamusta iltaan, ja öisin henkilökuntaan saa yhteyden puhelimitse. Aspa Palvelut Oy:n palveluasumisen palvelut joustavat asiakkaan avun tarpeen, toiveiden ja elämäntilanteen mukaan. Asiakkaat asuvat omissa asunnoissaan, jonne he saavat tarvitsemansa päivittäiset palvelut palveluasumisessa käytössä olevalla kutsujärjestelmällä, jonka avulla asiakkailla on mahdollisuus hälyttää apua tarvittaessa. (Palveluasuminen. s.a.)

Tehostettu palveluasuminen on asumisen palvelu, jota Aspa Palvelut Oy tuottaa. Tehostettu palveluasuminen on henkilöille, jotka tarvitsevat tukea ympäri vuorokauden vaikean vamman tai vammaisuuden vuoksi.

Tehostetussa palveluasumisessa Aspa-kodit ovat ryhmämuotoisia. Asiakkaat asuvat vuokralla omissa asunnoissaan, joihin saavat tarvitsemansa avun ja tuen. Henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä. Tehostetussa palveluasumisessa on myös käytössä kutsujärjestelmä, jonka avulla asiakas saa apua ja tukea aina kun tarvittaessa. (Tehostettu Palveluasuminen. s.a.)

3.3 Aspa Palvelut Oy:n tuettu asuminen

Tuettu asuminen Aspa Palvelut Oy:ssa on tarkoitettu ihmisille, jotka tarvitsevat tilapäistä tai säännöllistä tukea arkeen. Tuetun asumisen asiakkaana saa tukea arkeen ja asumiseen, kun sairauden tai vamman takia täysin itsenäinen elämä on haastavaa. Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa asuu mielenterveyskuntoutujia, lastensuojelun jälkihuollon nuoria, henkilöitä, joilla on aivovamma, henkilöitä, joilla on jokin autismin kirjoon kuuluva oireyhtymä, henkilöitä, joilla on neuropsykiatrisia häiriöitä, esimerkiksi ADHD, kehitysvammaisia henkilöitä, liikuntavammaisia henkilöitä sekä henkilöitä, joilla on pitkäaikainen neurologinen sairaus kuten MS-tauti tai Parkinsonin tauti. (Kenelle tarjoamme tukea asumiseen. s.a.) Tuetun asumisen yksiköitä Aspa Palvelut Oy:llä on 24 ympäri Suomea. Asiakkaita tuetussa asumisessa Aspa Palvelut Oy:llä on noin 700 (Thessman 2022).

Aspa Palvelut Oy kertoo internet-sivuillaan, että tuetussa asumisessa ohjaajat tukevat asiakasta rakentamaan ja ylläpitämään merkityksellistä, omannäköistä sekä itsenäistä elämää mahdollisuuksien mukaan. Tuetussa asumisessa Aspa Palvelut Oy tukee sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpidossa, arjen askareiden hoidossa, kodin hoidossa sekä kodin ulkopuolisissa asioinneissa. Aspa Palvelut Oy:n tarjoamaan tukeen myös kuuluu säännöllisen elämänrytmin löytäminen, työelämään paluu, opintoihin osallistuminen sekä raha-asioiden tuki ja tukea vapaa-ajan virikkeisiin osallistumisessa. (Tuettu asuminen. s.a.)

Aspa Palvelut Oy kertoo internet-sivuillaan, että tuetussa asumisessa asiakkaan tarvitsema tuki suunnitellaan yhdessä asiakkaan kanssa. Jokaiselle asiakkaalle tehdään toteuttamissuunnitelma, jossa huomioidaan jokaisen asiakkaan henkilökohtaiset tarpeet ja toiveet. Palvelun tavoitteena on

mahdollistaa asiakkaan itsenäinen asuminen mahdollisimman vähäisellä tuella tai jopa kokonaan ilman tukea. (Tietoa Aspasta. s.a.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tavoite ja tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden osallistumista ja kuulluksi tulemistä palvelua suunniteltaessa sekä toteutettaessa. Tavoitteena on myös selvittää, minkälaista sosiaalista tukea Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat kaipaavat kodin ulkopuolella. Tutkimuksen tarkoitus on mahdollisesti tuottaa lisätietoa ammattilaisille, jotta he pystyvät tekemään työnsä tehokkaammin ja kokonaisvaltaisemmin.

Kyselytutkimukseen kuuluu Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat ympäri Suomen. Kysymyksiä pohdin myös paikkakuntien, iän sekä asumisajan erojen mukaan, joten siksi kysymyslomake lähetettiin sähköisesti ympäri Suomea Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaille. Tuetun asumisen asiakkaiden äänen kuuluviin saaminen on tärkeätä, koska työntekijät tekevät töitä asiakkaiden omissa kodeissaan asiakkaiden ehdoilla, joten tärkeää saada tietää asiakkaiden omia mielteitä, jotta yhteistyö on sujuvaa ja mielekästä.

4.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen toteuttamistapa on kvantitatiivinen eli määrällinen. Kohdejoukkona tutkimuksessa oli Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat ympäri Suomea. Tutkimusaineiston keräämismenetelmänä on käytetty Webropol-ohjelmalla tuotettua kyselylomaketta ja sen tuloksia. Tutkimus suoritettiin ja aineisto kerättiin anonyymisti Webropol ohjelmaa ja sen ominaisuuksia käyttäen. Ohjelmalla laadittuun kyselyyn saatiin seitsemän vastausta. Vastaaminen on aloitettu yhdeksän kertaa ja kysely on avattu tutkimuksen aikana 139 kertaa.

Kyselytutkimuksen aineisto kerättiin sähköisesti. Kyselyni sekä saatekirjeeni lähetin tilaajan suostumuksella kaikille Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen työntekijöille. Ensiksi lähetin sähköpostilla saatekirjeen sekä kyselylinkin

tuetun asumisen esihenkilöille, joiden sähköpostit sain tilaajalta. Esihenkilöt puolestaan välittivät saatekirjeeni sekä kyselylinkin tuetun asumisen henkilökunnalle, ja henkilökunta jakoi kyselyn Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaille. Tällä tavoin varmistettiin, että kysely saavuttaa mahdollisimman laajan levityksen. Kyselyyn vastattiin siis sähköisesti ja anonyymisti.

Kysely lähetettiin Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen työntekijöille kaksi kertaa, koska ensimmäisellä kerralla vastauksia ei tullut tarpeeksi. Ensimmäinen vastausaika kyselyyn oli 1.7-24.7.2022. Toinen vastauskierros kyselyyn oli 6.9-25.9.2022.

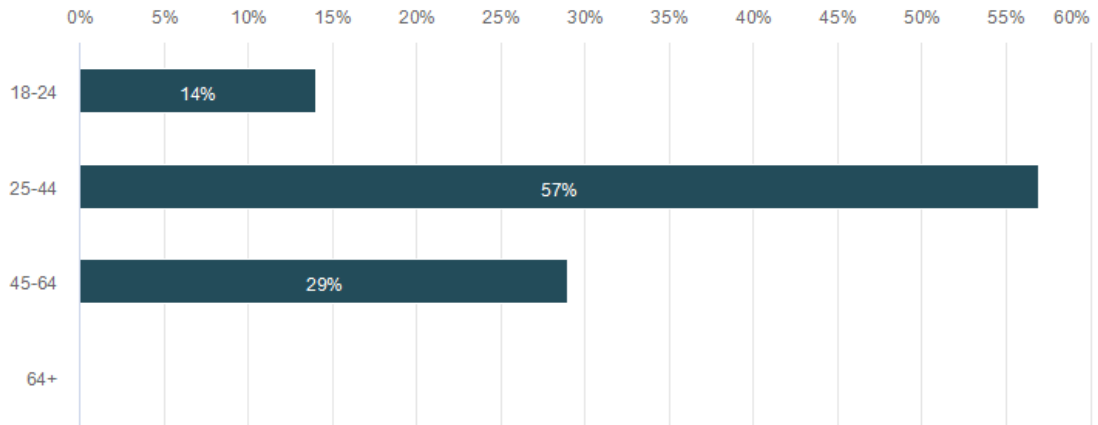
4.3 Tutkimuksen analysointi

Kysely sisältää yhteensä 13 kysymystä. Kysymyksistä kaksi oli avointa kysymystä ja 11 on suljettua kysymystä. Yhdeksässä kysymyksessä vastusasteikkona on Likert-asteikko. Suljetut kysymykset analysoin määrällisellä analyysillä sekä avoimen kysymyksen analysoin laadullisesti. Näiden avulla pyrin vastaamaan tutkimuskysymyksiini, jotka ovat seuraavat: Miten asiakkaat kokevat tulevansa kuulluksi suunniteltaessa hoitoa tuetun asumisen asiakkaina Aspa Palvelut Oy:ssä? Tämän alakysymyksenä on se, miten tuetun asumisen asiakkaita osallistetaan hoidon suunnitteluun ja toteuttamiseen. Toinen tutkimuskysymys on seuraava: miten Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat kokevat sosiaalisen tuen Aspa Palvelut Oy:n palveluissa?

5 TUTKIMUKSEN TULOSTEN ESITTELY JA ANALYSOINTI

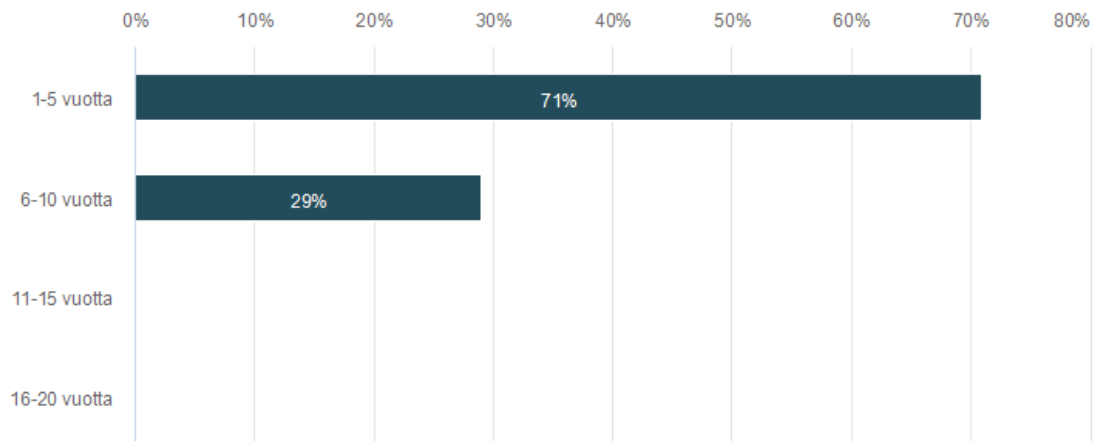
5.1 Vastaajien esitiedot

Vastaajia Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaista löytyi hyvin joka ikäluokasta (ks. kuva 1), jotta vastauksissa on ikäjakauma tasaisesti edustettuna. Vastanneista 14,3 % on 18–24-vuotiaita, 25–44-vuotiaita on 57,1 % ja 45–64-vuotiaita on 28,6 %. Kyselyyn vastasi Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaita Kouvolasta, Lohjalta sekä Porista.

Kuva 1. Vastaajien ikäjakauma

Suurin osa kyselyyn vastanneista (71,4 %) on ollut Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaina 1–5 vuotta, ja 28,6 % vastanneista on asunut Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaina 6–10 vuotta (kuva 2).

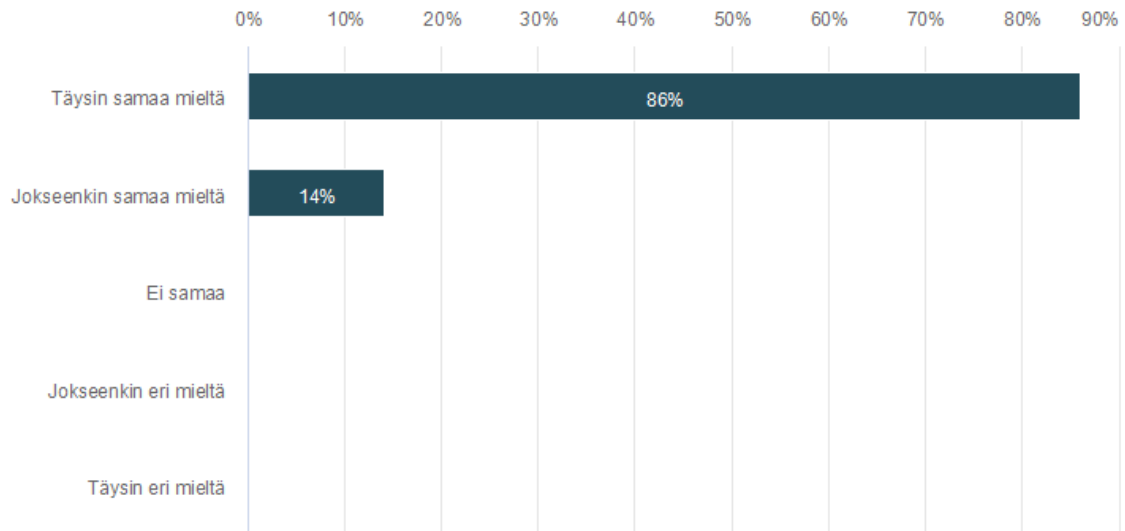
Kuva 2. Asumisaika (vuotta) Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaana

Aspa Palvelut Oy mainitsee internet-sivuillaan, että tuetun asumisen tavoitteena on antaa ihmiselle valmiuksia pärjätä mahdollisimman vähällä tuella tai itsenäisesti jopa kokonaan ilman tukea. Vastauksista huomaa, että jollain tasolla tämä on toteutunut, sikäli, että kukaan vastanneista ei ole asunut Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa yli 10 vuotta (Tuettu asuminen. s.a.).

5.2 Palvelun suunnittelu

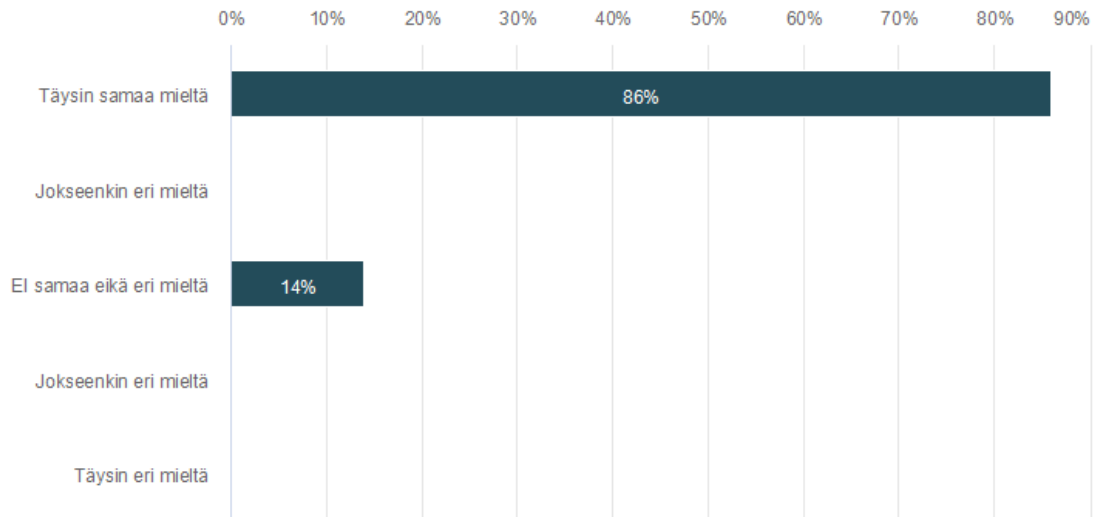
Kuten kuvasta 3 nähdään, tutkimukseen vastanneista 85,7 % on sitä mieltä, että he saavat toiveensa kuuluviin toteuttamissuunnitelmaa suunniteltaessa tuetun asumisen asiakkaana. Jokseenkin samaa mieltä tästä on 14,3 %

vastanneista. Tulos kertoo hyvää Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen henkilökunnasta ja viittaa siihen, että henkilökunta aidosti kuuntelee asiakkaiden toiveita, jotta asiakkaille mahdollistetaan omannäköinen elämä, mikä on Aspa Palvelut Oy:n asumispalveluiden lähtökohta. Tämän Aspa Palvelut Oy myös mainitsee omilla internet-sivuillaan. (Henkilökeskeinen toimintatapa. s.a.)

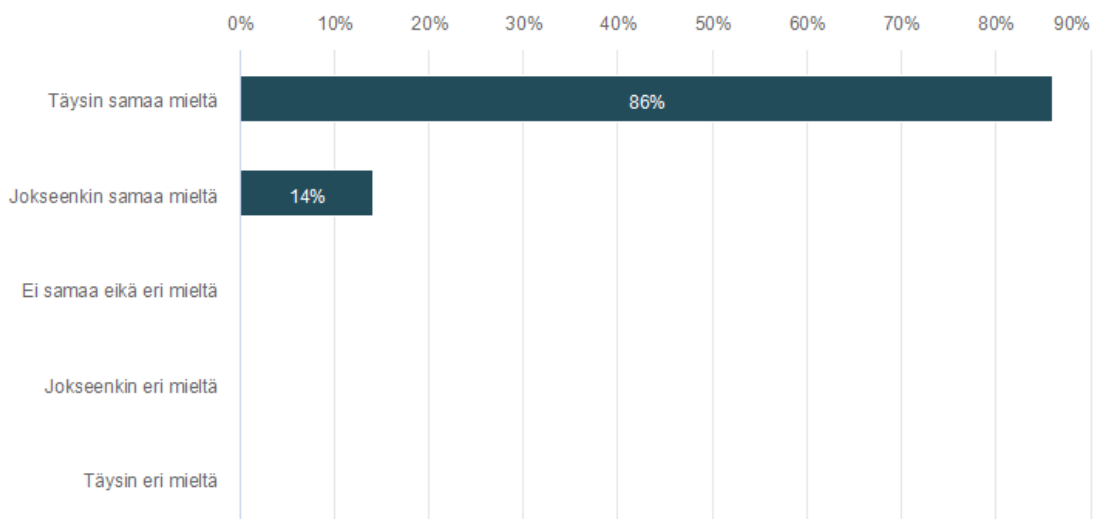
Kuva 3. Vastausjakauma: Koen, että toiveitani kuunnellaan toteuttamissuunnitelmaa suunniteltaessa.

Kyselyyn vastanneista asiakkaista suurin osa (85,7 %) on sitä mieltä, että Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen henkilökunta auttaa asiakkaita ymmärtämään toteuttamissuunnitelman tarkoituksen (kuva 4). On positiivista, että asiakkaita tuetaan ymmärtämään heitä koskeva asia, ja siten lisätään osallisuutta omaan elämään, ja tämän kautta lisätään mahdollisuutta elää omannäköistä elämää. Vastanneista taas 14,3 % ei ole samaa eikä eri mieltä.

Kuva 4. Vastausjakauma: Henkilökunta auttaa minua ymmärtämään toteuttamissuunnitelman tarkoituksen.

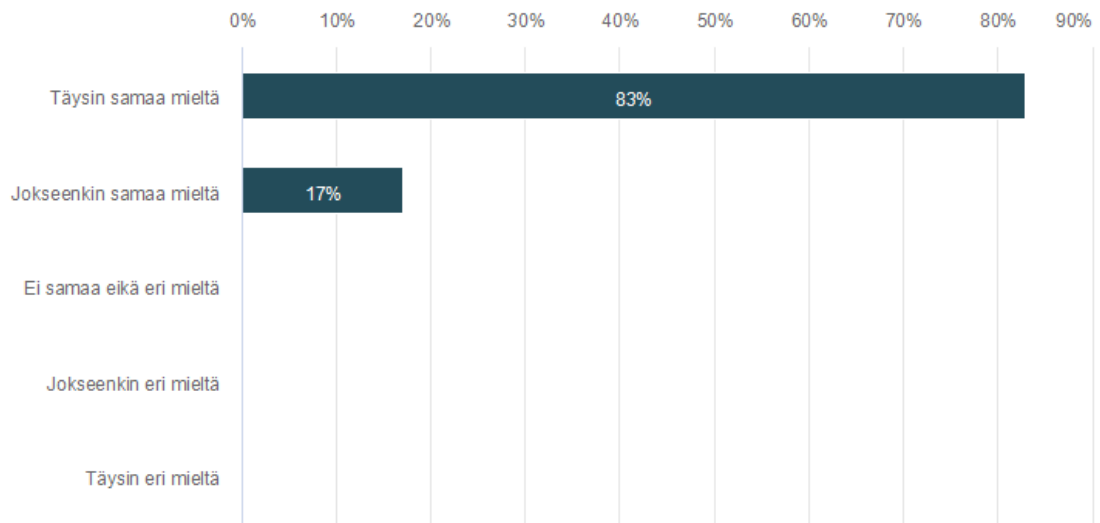
Kyselyyn vastanneista 85,7 % on sitä mieltä, että he saavat äänensä kuuluviin palvelua suunniteltaessa Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaina (kuva 5). Jokseenkin samaa mieltä Aspan Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaina oli 14,3 %. Tulos kertoo siitä, että Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen henkilökunta tekee hyvää työtä kuunnellessaan Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaita.

Kuva 5. Minä saan ääneni kuuluviin palvelua suunniteltaessa.

Vastanneista Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaita 83,3 % on täysin samaa mieltä siitä, että heitä osallistetaan omien palveluiden

suunnittelussa (kuva 6). Vastanneista asiakkaista jokseenkin samaa mieltä on 16,7 %.

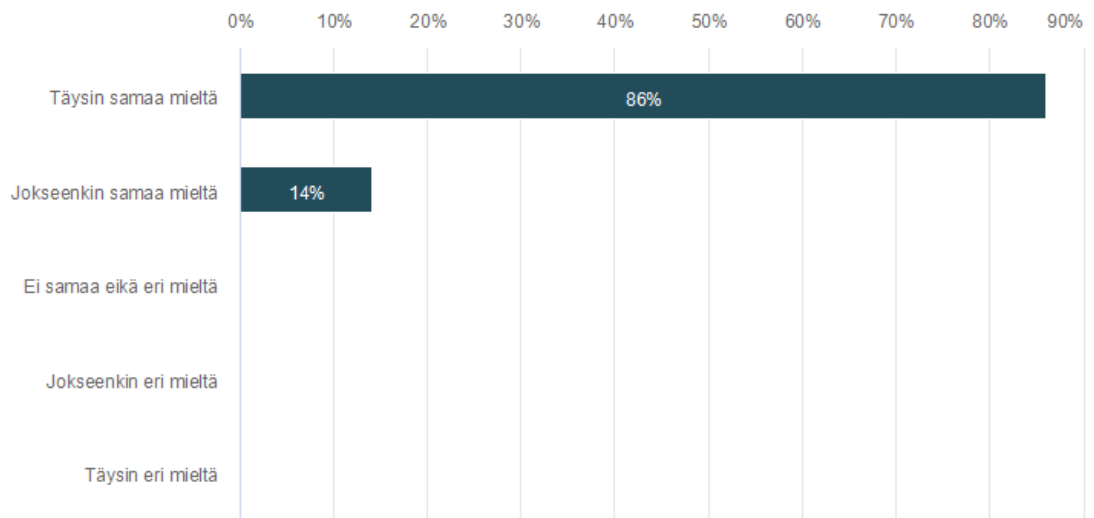

Kuva 6. Minua osallistetaan palveluni suunnittelussa.

Kysymyksen tulokset antavat kuvan siitä, että Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen henkilökunta osallistaa asiakkaita heidän omien palveluidensa suunnittelussa.

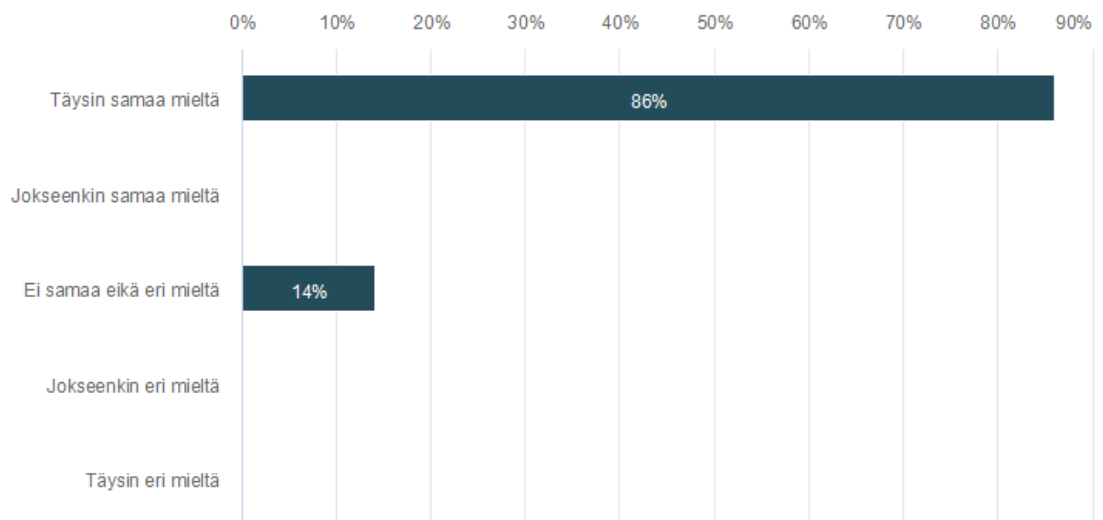
5.3 Tavoitteet

Kyselyyn vastanneista 85,7 % Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaista täysin samaa mieltä on, että heitä kuunnellaan tavoitteita suunniteltaessa (kuva 7). Jokseenkin samaa mieltä on 14,3 %. Tulos kertoo, että henkilökunta saa aidosti asiakkaansa tuntemaan, että heitä kuunnellaan Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa, kun tavoitteita suunnitellaan.

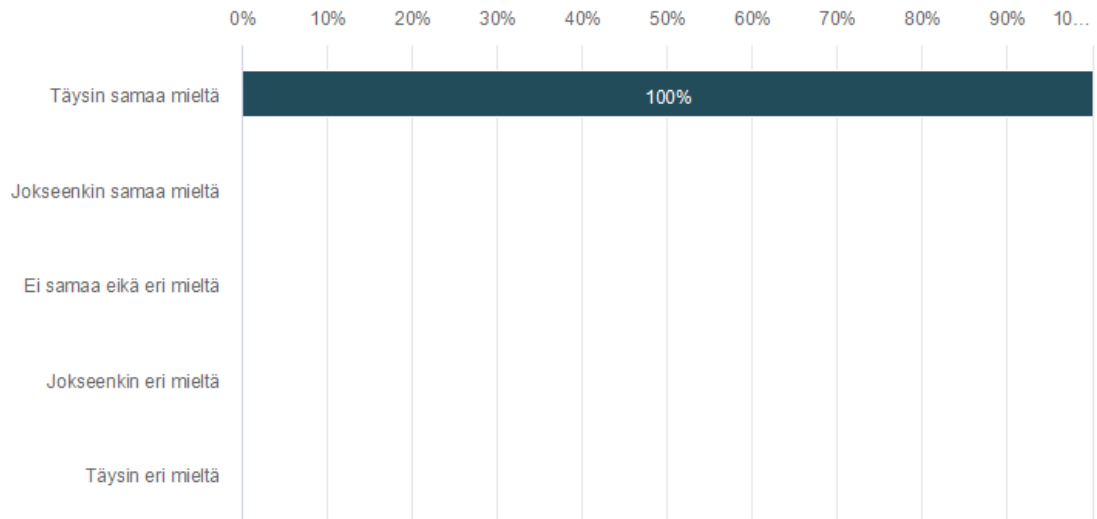
Kuva 7. Tulen kuulluksi tavoitteita suunniteltaessa.

Kyselyyn vastanneista 85,7 % on täysin samaa mieltä, että heitä osallistetaan tavoitteita suunniteltaessa (kuva 8). Vastanneista 14,3 % on ei samaa eikä eri mieltä. Tämä tulos kertoo, että Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa henkilökunta lähestyy tasavertaisesti asiakkaan kanssa heidän tavoitteitaan kunnioittavista lähtökohdista, mikä lisää asiakkaan osallistumista oman elämän päätöksentekoon. (Nieminen 2019, 15–16.)

Kuva 8. Osallistun tavoitteideni suunnitteluun.

Tutkimukseen vastanneista 100 % tuntee, että heidät ääntä kuullaan tavoitteita suunniteltaessa (kuva 9).

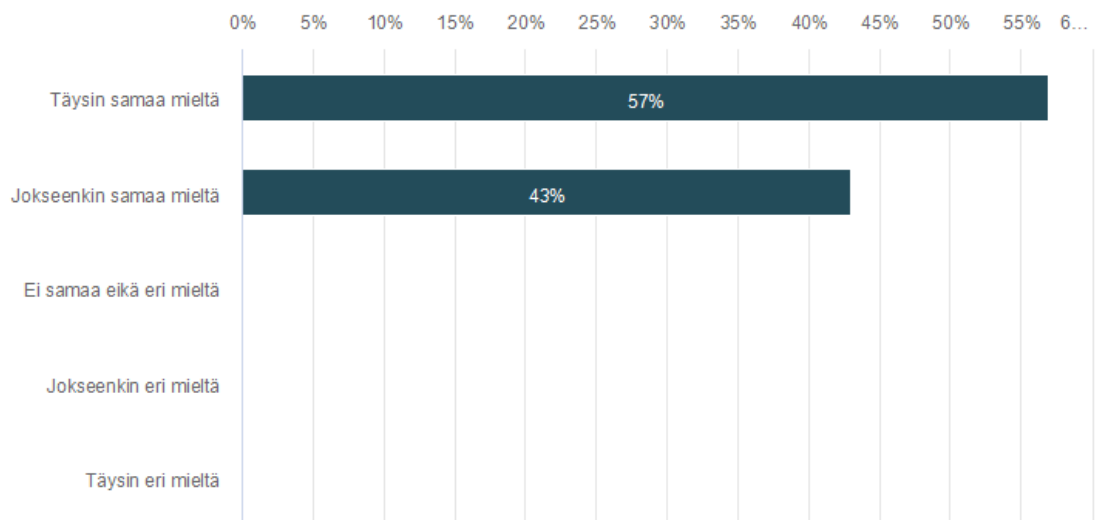

Kuva 9. Ääntäni kuullaan tavoitteita suunniteltaessa.

Tulos kertoo, että asiakkaan ääntä kuullaan henkilökunnan puolelta tavoitteita suunniteltaessa Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa, ja tämä näkyy asiakkaiden vastauksissa.

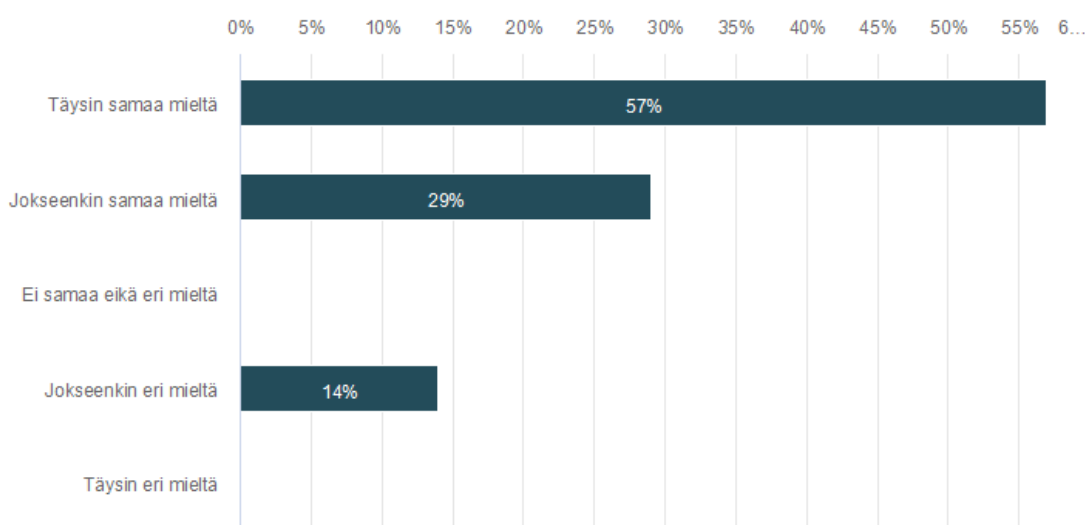
5.4 Kodin ulkopuolinen tuki

Kyselyyn vastanneista 57,1 % oli täysin samaa mieltä, että he saavat tukea kodin ulkopuoliseen elämään Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa. Jokseenkin samaa mieltä oli 42,9 % vastanneista (kuva 10). Tulokset kertovat, että yli puolet vastanneista saavat mielestään tukea kodin ulkopuoliseen elämään. Hieman alle puolet taas kokevat, että he saavat tukea kodin ulkopuoliseen elämään, mutta kaipaisivat vielä enemmän tukea kodin ulkopuoliseen elämään.

Kuva 10. Saan tukea kodin ulkopuoliseen elämäni Aspan tuetun asumisen palvelussa.

Vastanneista on täysin samaa mieltä 57,1 %, että he saavat tukea harrastuksiin Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa (kuva 11). Jokseenkin samaa mieltä on 28,6 % vastanneista. Jokseenkin eri mieltä on 14,3 % vastanneista. Tulos kertoo, että vastanneista yli puolet tuntevat, että he saavat tukea harrastuksiinsa Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa. Hieman yli yksi neljäsosaa vastanneista tuntee, että he saavat tukea, mutta kaipaisivat lisää tukea harrastus mahdollisuuksiin. Jokseenkin eri mieltä vastanneista oli 14,3 %, mikä kertoo, että he saavat tukea, mutta liian vähäistä heidän tarpeisiinsa.

Kuva 11. Saan tukea harrastuksiini tuetun asumisen palveluissa

Kyselyn viimeinen kysymys oli avoin kysymys, jotta Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat pääsevät sanoittamaan heidän ajatuksiansa. Kysymys oli, että minkälaista sosiaalista tukea Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat kaipaavat henkilökunnalta. Avoimeen kysymykseen tuli hieman vähemmän vastauksia, kuin aikaisempiin kysymyksiin. Vastauksista ilmenee, että monet asiakkaat haluavat juuri enemmän sosiaalista tukea kodin ulkopuoliseen elämään esimerkiksi, opiskeluiden hoitamiseen, retkien tekemiseen, Pankki- ja Kela asioiden hoitamiseen ja mahdollisuuksia luoda uusia sosiaalisia suhteita.

6 TULOSTEN YHTEENVETO

Tutkimustuloksista selviää, että vastanneista suurin osa kokee, että henkilökunta auttaa heitä ymmärtämään toteuttamissuunnitelman

tarkoituksen. Vastanneet kokevat, että heitä myös kuunnellaan toteuttamissuunnitelmaa suunniteltaessa. Toteuttamissuunnitelma on Aspa Palvelut Oy:n käyttämä termi kuntoutussuunnitelmalle. Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että vastanneiden kesken Aspa Palvelut Oy:n tuetussa asumisessa asiakkaat saavat äänensä kuuluviin, kun heidän palveluansa suunnitellaan. Kyselyyn vastaajia osallistetaan heidän palvelunsa suunnittelussa ja tämä selviää tutkimuksen tuloksista.

Kyselyyn vastanneiden Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat tulevat kuulluksi tutkimukseen mukaan, kun heidän tavoitteitansa suunnitellaan. Vastanneet kokevat osallistuvansa heidän omien tavoitteidensa suunnitteluun, mikä tuleekin ilmi kyselyn tuloksista. Kyselyyn vastanneiden asiakkaiden ääni kuullaan, kun suunnitellaan tavoitteita.

Vastanneet kokevat, että Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaana he saavat tukea kodin ulkopuoliseen elämään riittävästi. Vastanneiden kesken Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaana saa tukea harrastuksiin, kuitenkin vastauksista selviää, että vastanneet kaipaavat lisää tukea harrastuksiin. Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat toivovat saavansa sosiaalista tukea koulunkäynnin motivoimiseen, retkien tekemiseen henkilökunnan tuella, asioinnissa, esimerkiksi pankki- ja Kela asioissa. Sosiaalista tukea myös kaivataan sosiaalisten suhteiden lisäämisessä sekä kannustusta ruuanlaitossa ja kodin siistinä pitämisessä.

Tutkimukseen vastanneet kokevat, että he tulevat kuulluksi sekä heitä osallistetaan. He pääsevät osallistumaan toteuttamissuunnitelmaa ja tavoitteita tehtäessä, sekä tuloksista voi päätellä, että vastanneet kokevat olevansa osallisia oman elämänsä päätöksiin. Kodin ulkopuoliseen tukeen vastanneet kaipaavat lisää sosiaalista tukea, jotta elämä kodin ulkopuolella monipuolistuu.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää kyselytutkimuksen avulla Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden osallistamista ja kuulluksi tulemistä, sekä mitä mahdollisia kehityskohteita osallistamisesta ja kuulluksi

tulemisesta olisi tuetussa asumisessa. Aspa Palvelut Oy:n iskulause on ”sinä päätät kaapin paikan”, joten tutkimukselleni oli tarvetta, jotta Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat pääsivät ilmaisemaan mielipiteensä.

Tutkimus osoitti, että vastanneista Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaista kokevat, että he pystyvät osallistumaan ja vaikuttamaan oman palvelunsa suunnittelussa sekä toteutuksessa. Vastaukset osoittivat, että vastanneet kokevat myös saavansa hyvin tukea kodin ulkopuoliseen elämään, mikä on tärkeää, jotta kuntoutuksessa asiakkaat pääsevät eteenpäin. Kysely mielestäni auttoi selvittämään Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaiden osallistamisen ja kuulluksi tulemisen tilasta, joka on hyvä. Tämä myös edistää yksilön hyvinvointia, kun hän tuntee, että voi vaikuttaa omaan elämään, vaikka onkin haasteellinen tilanne.

Tutkimuksessa nousseissa asiakkaiden mielteitä, kuten avoimessa kysymyksessä nousseista asioista on hyvä lähteä kehittämään Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen palveluita, eli pyrkiä tukea viemään mahdollisimman paljon kodin ulkopuolelle. Sosiaalisen tuen aineellinen tuki nousi vastauksissa esiin, että vastaajat kaipaavat tukea, niin rahatilanteeseensa kuin kotitöihin. Emotionaalinen tuki nousi vastauksissa, että vastaajat kaipaavat kannustamista ja muistuttelua asioidensa hoitoon. Tiedollinen sosiaalinen tuki myös nousi vastauksista, että vastaajat kaipaavat lisää tietoa, miten hoitaa esimerkiksi pankki- ja Kela asioita.

Webropol- kysely mittasi tutkimuskysymyksiäni hyvin ja kysymykset olivat sisällöltään selkeitä. Pyrin kyselypatteriston pitämään mahdollisimman pienenä ja tiiviinä, mutta kuitenkin tarpeeksi laajana, jotta saan kyselyn kautta vastaukset tutkimuskysymyksiini. Koin myös tärkeänä pitää kysymysten määrä kohtuullisena, jotta Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat jaksavat keskittyä kyselyn loppuun asti. Avoimen kysymyksen sisällyttäminen oli hyvä asia, jolloin Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat pystyivät itse ilmaisemaan mitä mieltä asiasta oli. Anonyymius tutkimuksessani oli myös tärkeää, jotta vastaajat pystyvät vastata kysymyksiin rehellisesti, eikä heitä pysty tunnistamaan. Eettisyyden huomioin, että osallistuminen oli vapaaehtoista. Sähköisesti kerätyt vastaukset tuhoataan välittömästi tutkimuksen julkaisemisen jälkeen.

Reliabiliteetti eli luotettavuus, tarkoitetaan väitteiden ja tutkimustulosten luotettavuutta. Syntykö tutkimustulos sattuman kautta vai kyetäänkö tutkimustulokset toistamaan. Tutkimuksen reliabiliteetti on hyvä, kun tulokset pystytään toistamaan, eikä tulokset ole sattumaa, sekä että kysymykset tai haastattelut ovat selkeitä. Stabiilitetissa on kysymys menetelmän pysyminen ajassa, eli menetelmän olosuhteet eivät saisi vaikuttaa vastaajan vastauksiin, esimerkiksi mielialan tai satunnaisvirheiden vaikutus. Konsistenssilla eli yhtenäisyydellä tarkoitetaan, että kun väittämät jaetaan kahteen osaan, kumpikin väittämäjoukko mittaa samaa asiaa. (Hiltunen, 2009a.)

Validiteetti eli pätevyys, tarkoittaa sitä, miten hyvin tutkimus mittaa tutkittavan ilmiön ominaisuutta, eli mitä on tarkoituskin mitata. Validiteetti on hyvä silloin, kun kysymykset ovat oikeat tutkimuksen kohderyhmälle. Validiteetin arviointi kohdistaa huomion kysymykseen, kuinka hyvin tutkimusote ja käytetyt menetelmät vastaavat ilmiötä, mitä halutaan tutkia. Tutkimuksen ollakseen validi, tutkimusotteen tulee tehdä oikeutta tutkittavalle ilmiölle, kuitenkin validiteetin kannalta ei ole keskeisintä ryhtyä pohtimaan sitä, millaisilla mittareilla valideja tuloksia saadaan, vaan ensiksi miettiä, millaisella strategialla tutkimus on validi. (Hiltunen, 2009b.)

Tutkimustani tehdessä olen toiminut parhaani mukaan, jotta tutkimus olisi validi ja tulokset reliabiliteetteja. Tutkimuksen tuloksia ei voida pitää luotettavina, koska vastauksien lukumäärä jäi pieneksi. Tutkimuksen kohderyhmä kvantitatiiviseen tutkimukseen oli haastava, koska kohderyhmässä ei pystytä aina keskittymään tai ei jakseta aloittamaan vastausta, minkä huomaa myös kyselyn avanneiden lukumäärästä. Kuitenkin kyselyn aloittaneet vastaajat, joita oli yhdeksän, loppuun saivat niistä seitsemän. Myös vastausmäärään vaikuttaa, että kyselyyn vastaamisesta ei ollut palkkiota saatavilla, toisaalta tämä kertoo, että loppuun asti vastanneet ovat halunneet osallistua tutkimukseen ja siten kehittää heidän omaa palveluaan. Tutkimus on validi, koska kysymykset olivat tutkittavaan aiheeseen osuvia ja käytetyt menetelmät vastaavat ilmiötä.

Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet, jotka ohjaavat tutkijoita kaikilla tieteen aloilla tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan on kolme

kohtainen linjaus. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan tutkija kunnioittaa tutkimuskohteiden ihmisarvoa sekä itsemääräämisoikeutta. Oikeutta elämään, henkilökohtaiseen vapauteen, sananvapauteen, uskonnonvapauteen sekä oikeutta yksityisyyteen, ja nämä oikeudet perustuvat perustuslakiin. Tutkija kunnioittaa tutkimuksessaan aineellista sekä aineetonta kulttuuriperintöä ja luonnon monimuotoisuutta. Tutkija toteuttaa tutkimuksena siten, että siitä ei aiheudu tutkimuskohteille haittaa, vahinkoja tai riskejä. Suomen perustuslain pykälä 6 § turvaa tieteen vapauden. Tätä vapautta tulee käyttää vastuullisesti, ja ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet on laadittu, niin tutkijoiden ja tutkimus kohteena olevien ihmisten suojaksi ja tueksi. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, 7.)

Pohdinnat tutkimuksen luotettavuudesta voidaan pohtia kolmen käsitteen avulla. Nämä käsitteet ovat uskottavuus, luotettavuus sekä eettisyys. Termit liittyvät tutkimuksen teossa toisiinsa, ja ne ovat vaikeaselkoisia kokonaisuuksia, sekä niitä on vaikea yksiselitteisesti määritellä, kuitenkin kaikkien näiden pitää olla kunnossa, jotta tutkimus on luotettava, eettinen sekä uskottava. Uskottavuus viittaa, että tutkimuksen tulokset ovat hyväksyttäviä niin, että miten tutkimusta lukevat henkilöt tutkimuksen tulokset hyväksyvät, ja tutkimuksen aineisto on kerätty asianmukaisesti sekä analysoitu hyvin. Tutkimuksen luotettavuus on sitä, että tutkija vakuuttaa lukijan ammattitaidostaan sekä, että tutkija on valinnut ja käyttänyt oikeita perusteluja, lähestymistapoja sekä menetelmiä pystyäkseen ratkaisemaan tutkimusongelman. Tutkimuksen eettisyys on, että tutkija on noudattanut koko tutkimuksen ajan eettisiä tutkimusperiaatteita. (Puusa & Juuti 2020.)

Tutkimuksessa olen noudattanut ihmiseen kohdistuvaan tutkimuksen eettisiä periaatteita sekä hyviä tieteellisiä käytäntöjä, ja olen toiminut eettisesti parhaalla mahdollisella tavalla.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön aiheen valinta oli itselleni selkeä. Työskenneltyäni eri Aspa Palveluiden yksiköissä opinnäytetyöni aihe oli tärkeä huomioida työskenneltäessä asiakkaiden kanssa. Tuetun asumisen asiakkaat

valikoituivat tutkimuksen aiheeksi, koska heidän kanssaan pystyi kyselyn tekemään internetin välityksellä ja, jotta aihe ei paisu liian suureksi.

Hienointa tutkimuksessa oli huomata, että Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaat kokevat, että heitä osallistetaan ja tuntevat tulevansa kuulluksi toteuttamissuunnitelmaa sekä tavoitteita suunniteltaessa, mikä onkin osa Aspa Palveluiden strategiaa. Positiivista on nähdä, että Aspa Palveluiden tuetun asumisen asiakkaat myös saavat tukea hyvin myös kodin ulkopuolisiin toimintoihin sekä harrastuksiin, mikä on myös sivujensa mukaan Aspa Palveluiden tuetun asumisen pääkohtia, kuten myös olen aikaisemmin todennut tutkimuksessani.

Opinnäytetyöni ajankohtaisuus on hyvä, varsinkin näin koronavuosien jälkeen, kun elämä ja maailmantilanne alkaa normalisoitumaan.

Mielenterveysongelmat ovat kasvussa, joten on hyvä huomata, että Aspa Palvelut toteuttaa palveluansa asiakkaita osallistaen ja kuunnellen, mikä kasvattaa asiakkaan hyvinvointia sekä elämänhallintaa.

Jatkotutkimusaiheet tutkimuksesta olisi hyvä tutkia lisää sosiaalisen tuen tarpeesta tuetussa asumisessa, joka nousi tutkimuksessa esiin vahvinten, johon kaivataan eniten lisää tukea Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkailta.

LÄHTEET

Harju, A. 2013. Aktiivinen kansalaisuus, osallisuus, voimaantuminen, jne. – Miten ne liittyvät vaikuttamiseen? Opintokeskus Kansalaisfoorumi. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://1584128.169.directo.fi/@Bin/21a1ae4df53432531997f4aff93577ea/1668079717/application/pdf/300707/Osallistumisen%20ja%20vaikuttamisen%20k%C3%A4sitteit%C3%A4.pdf> [viitattu 10.11.2022].

Henkilökeskeinen toimintatapa. s.a. Aspa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.aspa.fi/tietoa-aspasta/tapamme-toimia/henkilokeskeinen-toimintatapa/#b8d674b9> [viitattu 1.11.2022].

Hiltunen, L. 2009. Validius ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Diasarja. Saatavissa: http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf [viitattu 28.10.2022].

Isola, A., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos työpaperi 33/2017. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 18.10.2022].

Kenelle tarjoamme tukea asumiseen. s.a. Aspa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.aspa.fi/tuettu-asuminen/kenelle-tarjoamme-tukea-asumiseen/> [viitattu 21.10.2022].

Ketola, A. 2019. Vaikeasti asuttavien asiakkaiden sosiaalinen tuki aikuissosiaalityössä sosiaalityöntekijöiden kuvaamana. Jyväskylän yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/64149/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201905232760.pdf> [viitattu 19.10.2022].

Kilkku, N. & Saarinen, S. 2016. Tuetun asumisen palvelun piirissä olevien mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tarpeet. Teoksessa Kuntoutus. Kuntoutussäätiö, 44–50. Saatavissa: <https://journal.fi/kuntoutus/issue/view/8010/1351> [viitattu 15.11.2022].

Kokkonen, A. 2020 Osallisuuden käsitteen sisällöt aikuissosiaalityössä – systemaattinen kirjallisuuskatsaus sosiaalityön kansainvälisistä

aikakauslehdistä. Turun yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/150412/Kokkonen_Aura_opinna_yte.pdf;jsessionid=FD66B8611E1003FD755BCD027320EDB9?sequence=1
[viitattu 19.10.2022].

Kylmänen, A. 2014. Sosiaalisen tuen tarpeet ja elementit aikuissosiaalityössä – Mixed methods -tutkielma sosiaalityöntekijöiden näkökulmasta. Lapin yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61460/Kylm%c3%a4nen.Ann_a.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 19.10.2022].

Nieminen, S. 2019. Asiakkaan monet osallistumisen muodot sosiaalityössä – kirjallisuuskatsaus sosiaalityön tutkimukseen. Jyväskylän yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/66771/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201912125241.pdf> [viitattu 18.10.2022].

Nygård, J. 2020. Mielenterveyskuntoutujien osallisuus asumisyksikkö Mainingin muutosprosessissa. Vaasan yliopisto. Hallintotieteiden maisteriohjelma. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/10720/Nyg%c3%a5rd_Jessica-2020-Mielenterveyskuntoutujien_osallisuus_asumisyksikk%c3%b6_Mainingin_muut_osprosessissa.pdf?sequence=4&isAllowed=y [viitattu 18.10.2022].

Palveluasuminen. s.a. Aspa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.aspa.fi/palveluasuminen/> [viitattu 15.11.2022].

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/9789523456167>

Rahikkala, M. 2018. Kansalaisten osallistaminen ja osallistuminen julkisten palvelujen kehittämiseen. Esimerkkinä WeLive-hanke. Laurea-ammattikorkeakoulu. Palvelujen asiakaskeineen kehittäminen. YAMK. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/150306/Rahikkala_Maria.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 10.11.2022].

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301.

Tehostettu palveluasuminen. s.a. Aspa. WWW-dokumentti. Saatavissa:
<https://www.aspa.fi/tehostettu-palveluasuminen/> [viitattu 15.11.2022].

Thessman, M. 2022. Tietosuojavastaava. Sähköpostiviesti 15.11.2022. Aspa-säätiö.

Tietoa Aspasta. s.a. Aspa. WWW-dokumentti. Saatavissa:
<https://www.aspa.fi/tietoa-aspasta/> [viitattu 11.11.2022].

Tuettu asuminen. s.a. Aspa. WWW-dokumentti. Saatavissa:
<https://www.aspa.fi/tuettu-asuminen/> [viitattu 27.10.2022].

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2019:3. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. PDF-dokumentti. Saatavissa:
https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf [viitattu 1.11.2022].

LIITTEET

Liite 1

Vastaajien kokonaismäärä: 7

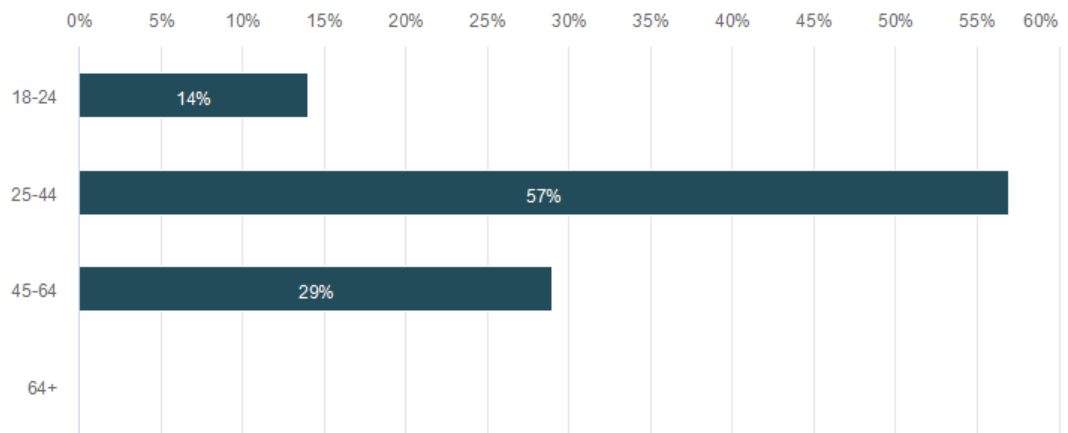
1. Paikkakunta?

Vastaajien määrä: 7

Kouvola
Kouvola
LOHJA
Lohja
Lohja
Pori
Pori

2. Ikä?

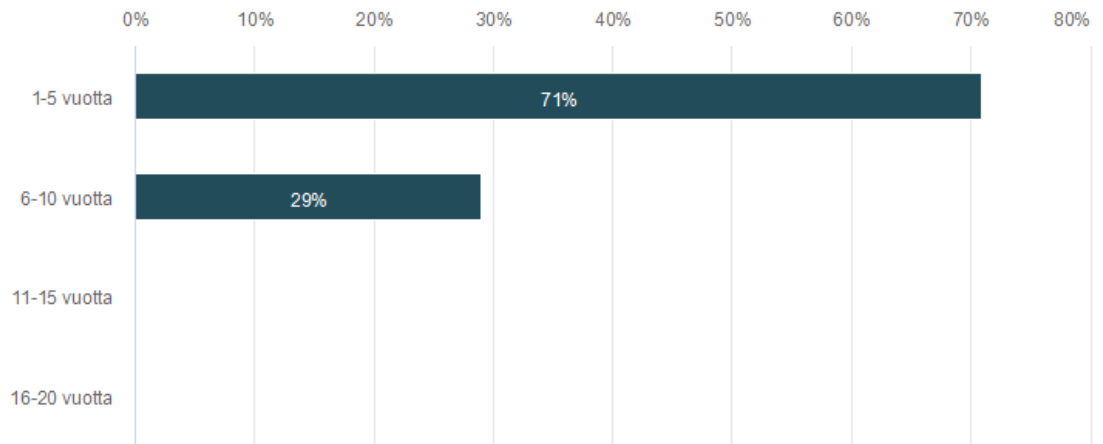
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
18-24	1	14,3%
25-44	4	57,1%
45-64	2	28,6%
64+	0	0,0%

3. Kauan olet ollut Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaana?

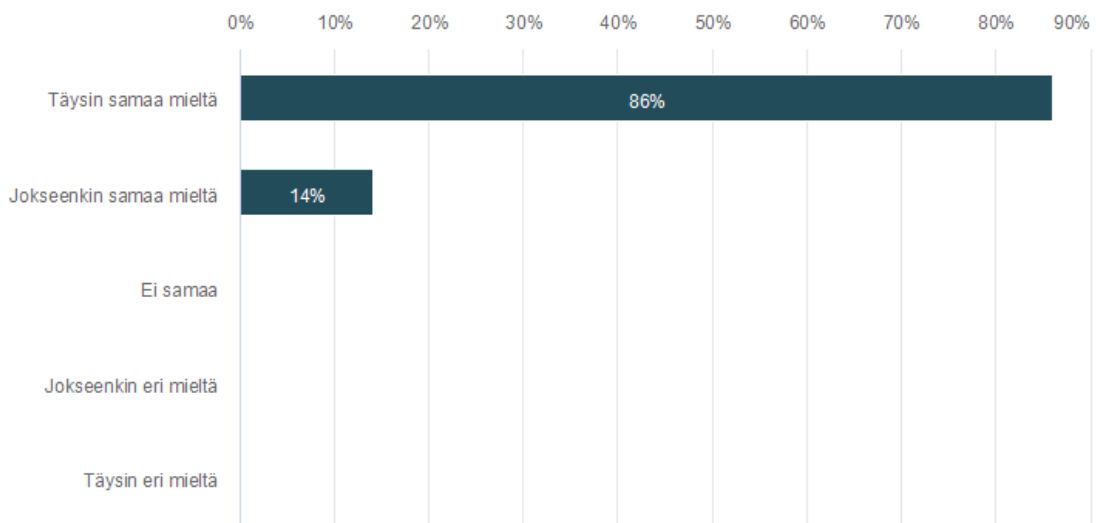
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
1-5 vuotta	5	71,4%
6-10 vuotta	2	28,6%
11-15 vuotta	0	0,0%
16-20 vuotta	0	0,0%

4. Koen, että toiveitani kuunnellaan toteuttamissuunnitelmaa suunniteltaessa

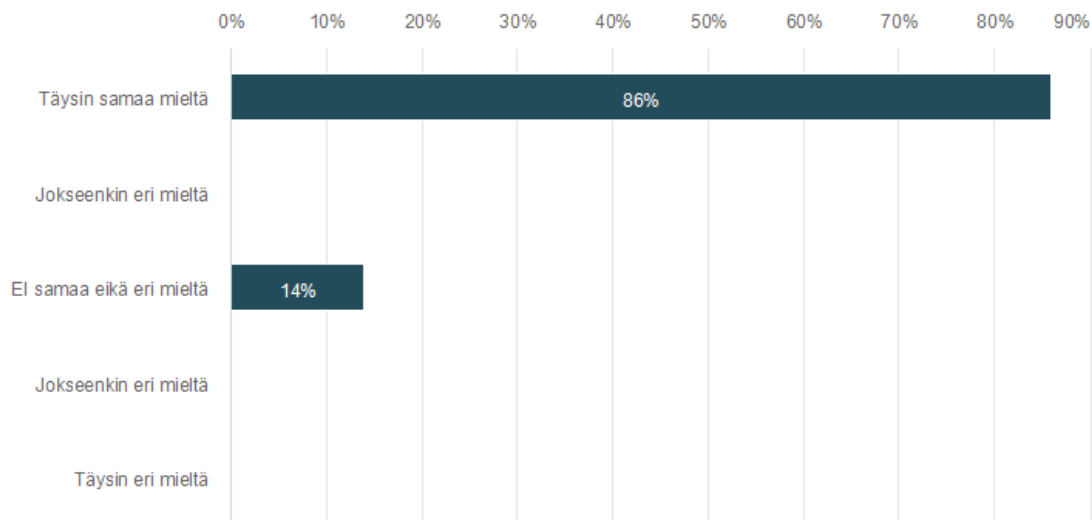
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	6	85,7%
Jokseenkin samaa mieltä	1	14,3%
Ei samaa	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

5. Henkilökunta auttaa minua ymmärtämään toteuttamissuunnitelman tarkoituksen

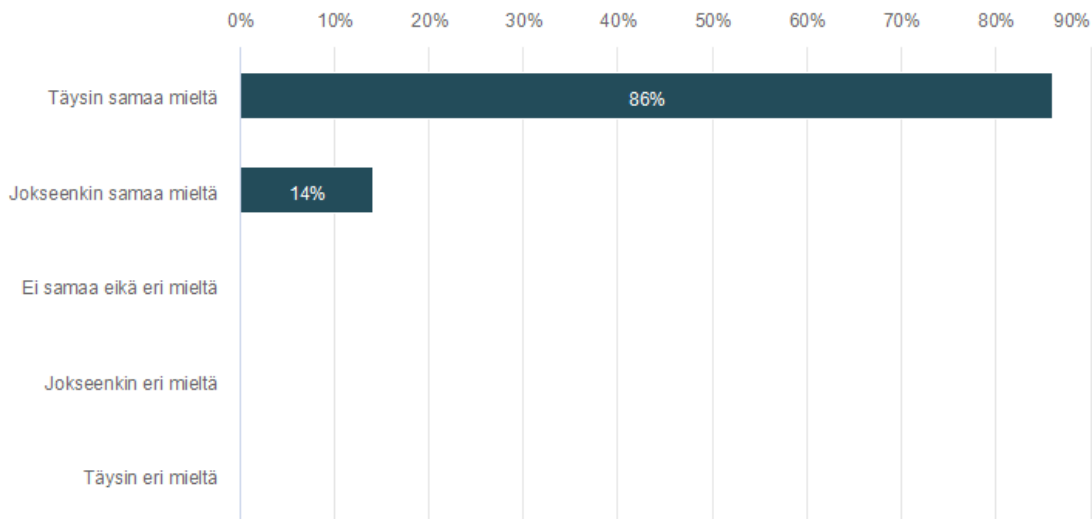
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	6	85,7%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Ei samaa eikä eri mieltä	1	14,3%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

6. Minä saan ääneni kuuluviin palvelua suunniteltaessa

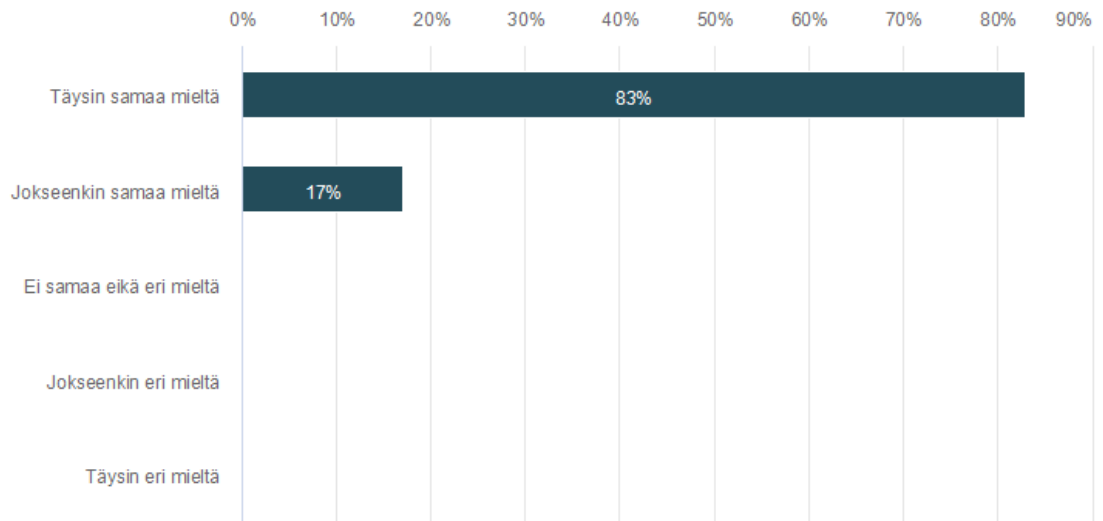
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	6	85,7%
Jokseenkin samaa mieltä	1	14,3%
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

7. Minua osallistetaan palveluni suunnittelussa

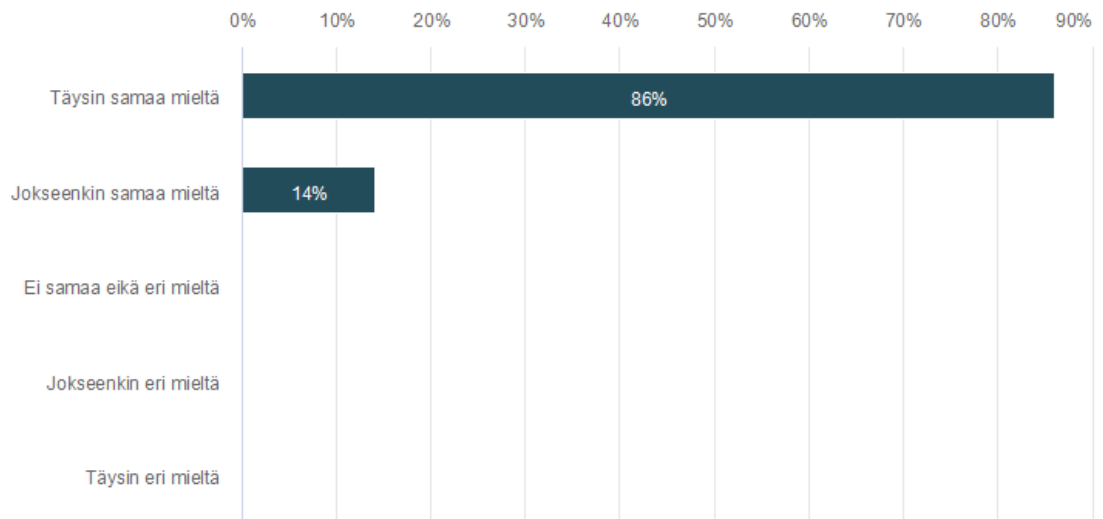
Vastaajien määrä: 6

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	5	83,3%
Jokseenkin samaa mieltä	1	16,7%
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

8. Tulen kuulluksi tavoitteita suunniteltaessa

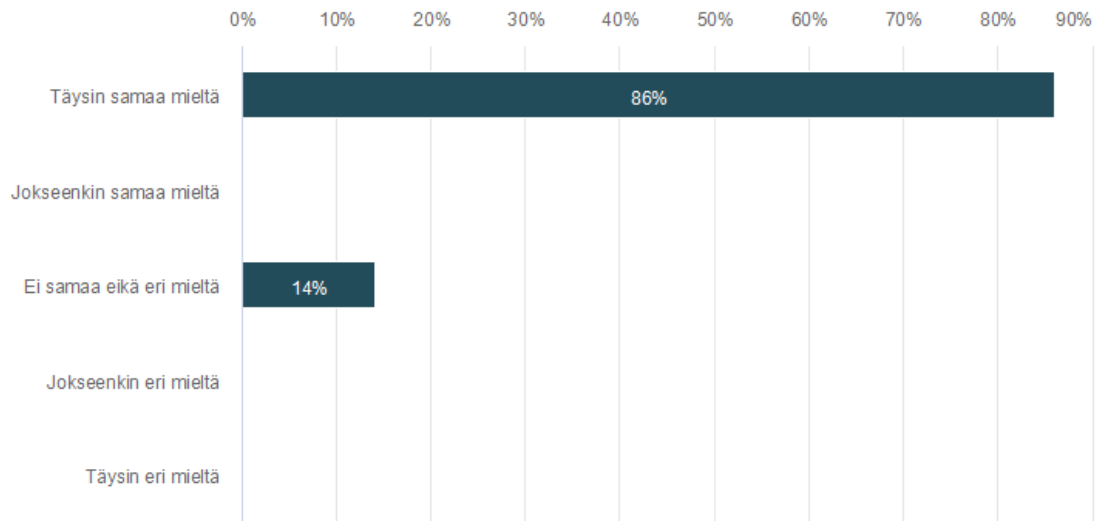
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	6	85,7%
Jokseenkin samaa mieltä	1	14,3%
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

9. Osallistun tavoitteideni suunnitteluun

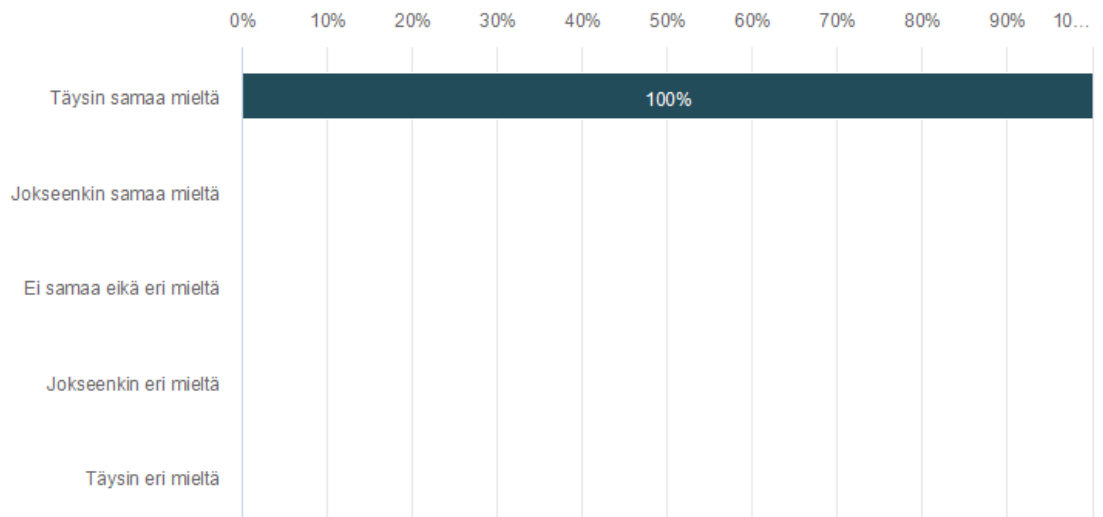
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	6	85,7%
Jokseenkin samaa mieltä	0	0,0%
Ei samaa eikä eri mieltä	1	14,3%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

10. Ääntäni kuullaan tavoitteita suunniteltaessa

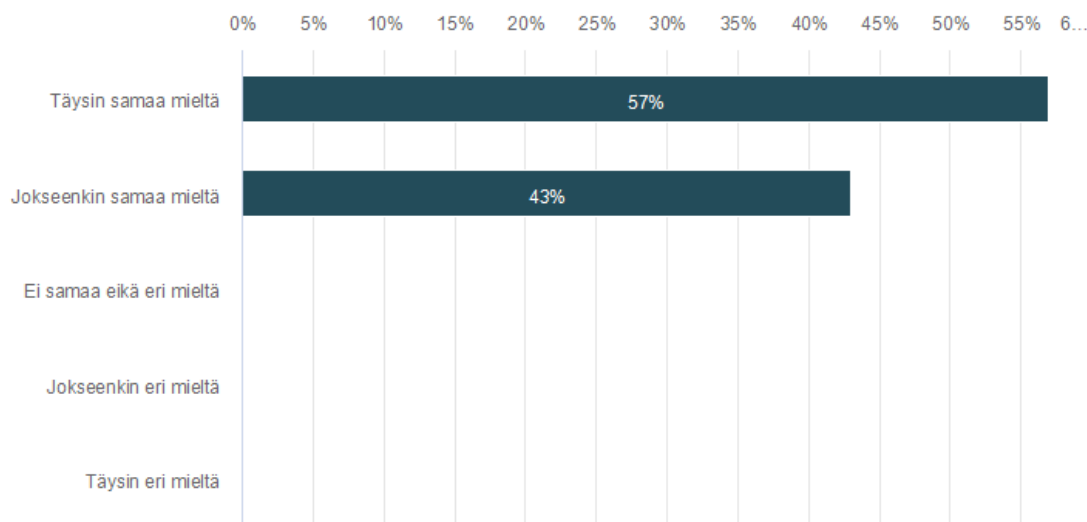
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	7	100,0%
Jokseenkin samaa mieltä	0	0,0%
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

11. Saan tukea kodin ulkopuoliseen elämäni Aspan tuetun asumisen palvelussa

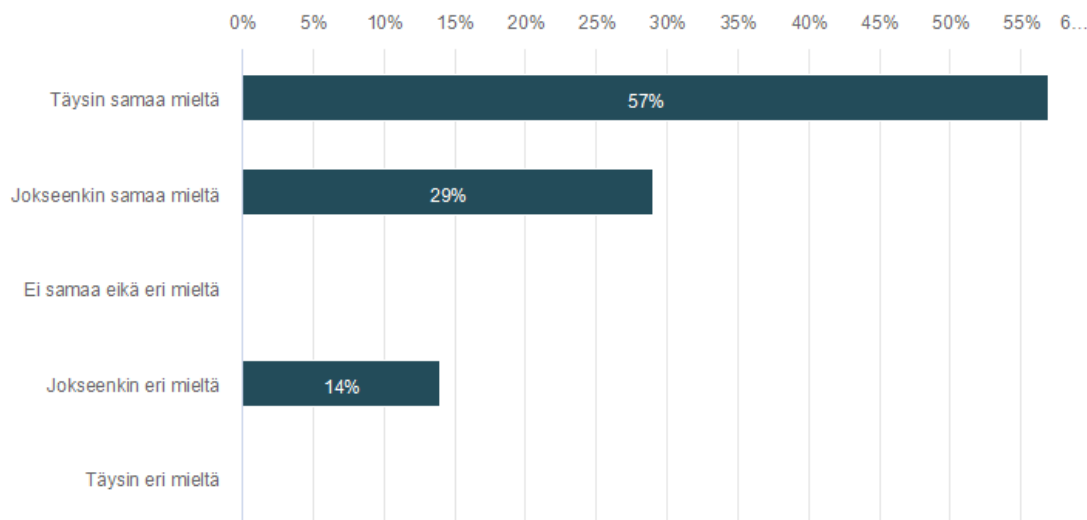
Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	4	57,1%
Jokseenkin samaa mieltä	3	42,9%
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	0	0,0%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

12. Saan tukea harrastuksiini tuetun asumisen palveluissa

Vastaajien määrä: 7

	n	Prosentti
Täysin samaa mieltä	4	57,1%
Jokseenkin samaa mieltä	2	28,6%
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0,0%
Jokseenkin eri mieltä	1	14,3%
Täysin eri mieltä	0	0,0%

13. Minkälaista sosiaalista tukea toivon saavani Aspa Palvelut Oy:n tuetun asumisen asiakkaana? (Sosiaalisella tuella tarkoitetaan: kodin ulkopuolinen elämä, harrastukset, ihmissuhteet)

Vastaajien määrä: 5

Vastaukset
Apua kansalaisopiston tietokonekurssin varaamiseen ja muistuttelua, tsemppiä ja kannustusta käydä se, kun sen aika on.
Tsemppausta mm. päivätoimintaan, ruuanlaittoon ja kodin siistinä pitämiseen.
Terveysteeni liittyvät käynnit. Kela/pankkiasioden käynnit. Kaupassa käynnit. Haluaisin tehdä retkiä tukihenkilön tuella.
Lisää toimintaa josta saa rahaa
Kavereita lisää

Liite 2.

Hei

Olen sosionomiopiskelija Onni Rautiainen ja opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa. Teen kyselytutkimusta Aspan tuetun asumisen asiakkaille ja heidän tuntemuksistaan. Kyselyyn vastataan anonymisti, eikä tietoja luovuteta eteenpäin. Tietoja käytetään ainoastaan tutkimukseen. Vastaamiseen aikaa kuluu noin 5 minuuttia. Yhteyshenkilönä toimii Onni Rautiainen, sähköpostiosoite on oonra001@edu.xamk.fi, jos herää kysyttävää kyselystä. Toivon, että mahdollisimman moni vastaa kyselyyn. Viimeinen päivä vastata kyselyyn on xx.xx.22

Pääset kyselyyn tästä linkistä

<https://link.webropolsurveys.com/S/B61414048D6770E7>

Kiitos ajastasi!

Ystävällisin terveisin

Onni Rautiainen